

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z HISTORII**

POZIOM ROZSZERZONY

16 MAJA 2018

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 29 stron (zadania 1–24). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera trzy części. Część pierwsza arkusza to test, część druga wymaga analizy materiałów źródłowych, a część trzecia – napisania krótkiego wypracowania na jeden z podanych tematów.
3. Czynności zaplanuj tak, aby możliwe było rozwiązanie zadań z trzech części arkusza w ciągu 180 minut.
4. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Godzina rozpoczęcia:
14:00**

**Czas pracy:
180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

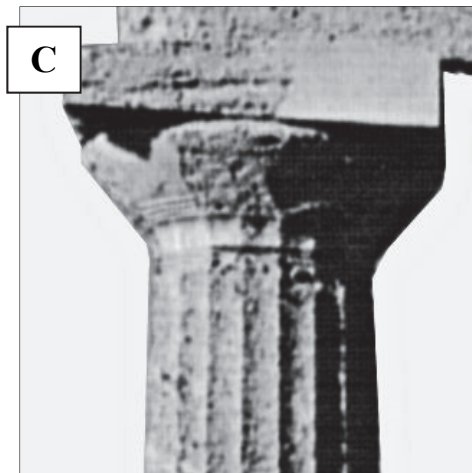

CZĘŚĆ I – Test (20 punktów)

Zadanie 1. (1 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Fotografie kapiteli

Sztuka świata, t.1, Warszawa 1989, s. 103; *Sztuka świata*, t.2, Warszawa 1990, s. 69; *Sztuka świata*, t. 3, Warszawa 1993, s. 438.

Podaj literę oznaczającą kapitel występujący w architekturze ateńskiego Akropolu oraz nazwę porządku architektonicznego, którego charakterystycznym elementem jest ten kapitel.

Litera, którą oznaczono fotografię: .....

Nazwa porządku architektonicznego: .....

Zadanie 2. (2 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Arystoteles, *Ustrój polityczny* [...] [fragment]

[S]lam bowiem [lud] zrobił siebie panem wszystkiego i zarządza wszystkim przez uchwały zgromadzeń ludowych i przez sądy, w których lud ma głos decydujący [...]. I dobrze, zdaje się zrobili, gdyż małą garstkę ludzi łatwiej jest pozyskać czy to widokami zysku, czy osobistymi względami. Początkowo nie zgodzono się na wprowadzenie wynagrodzenia za udział w zgromadzeniach ludowych. Ponieważ jednak obywatele nie przychodzili na zgromadzenia, prythanowie na próżno wymyślali różne sposoby, żeby zebrać ludzi dla powzięcia uchwały, wprowadził Agyrrios wynagrodzenie w wysokości jednego obola [...].

<http://libertarianin.org>

2.1. Podaj nazwę ustroju politycznego opisanego w źródle oraz nazwę miasta-państwa, w którym ten ustrój występował.

Nazwa ustroju: .....

Nazwa miasta-państwa: .....

2.2. Wyjaśnij, jakie skutki dla funkcjonowania państwa – pozytywny i negatywny – mogła mieć wspomniana w tekście decyzja Agyrriosa.

Skutek pozytywny:

.....
.....
.....
.....

Skutek negatywny:

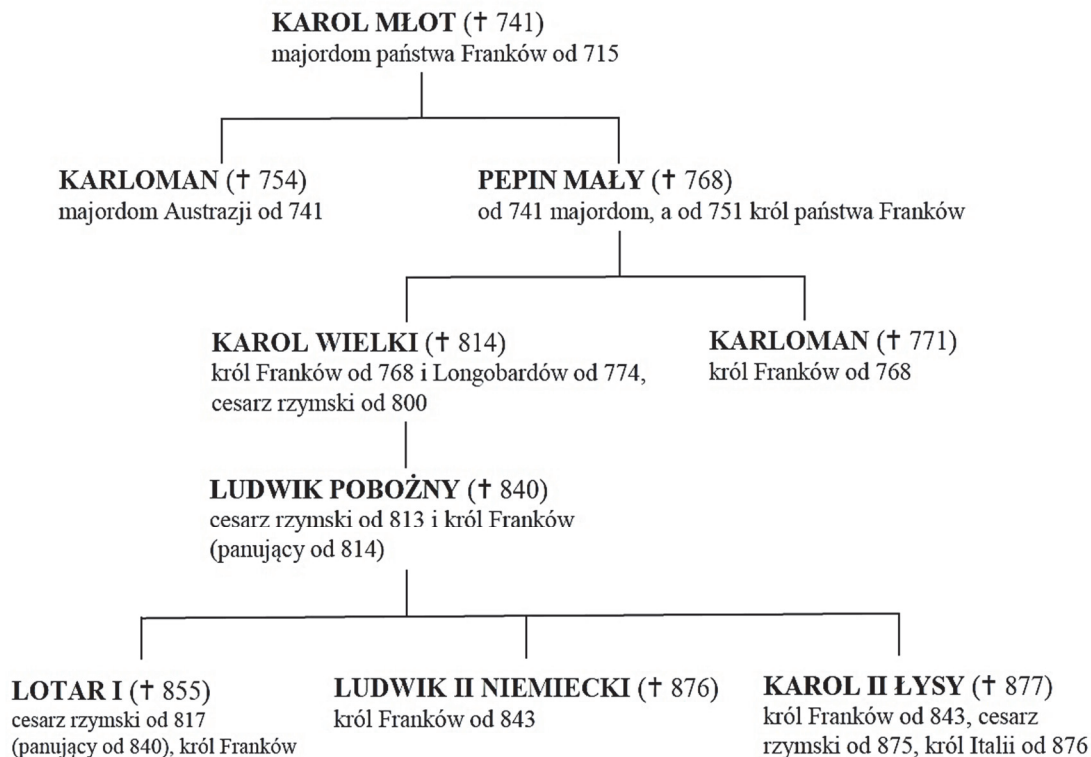
.....
.....
.....
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.
	Maks. liczba pkt	1	2
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 3. (3 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Tablica genealogiczna Karolingów [fragment]

Na podstawie: R. Michałowski, *Historia powszechna. Średniowiecze*, Warszawa 2012, s. 484–485; *Wielka Encyklopedia PWN*, t. 13, Warszawa 2003, s. 326–327.

3.1. Na podstawie tablicy genealogicznej i własnej wiedzy uzupełnij tabelę – obok każdego z podanych wydarzeń wpisz imię i przydomek przedstawiciela dynastii Karolingów związanego z tym wydarzeniem.

	Wydarzenie	Przedstawiciel dynastii
1.	Utworzenie Państwa Kościelnego.	
2.	Pokonanie Arabów w bitwie pod Poitiers.	
3.	Wybudowanie kaplicy pałacowej w Akwizgranie.	

3.2. Wyjaśnij, kim byli majordomowie.

.....

.....

.....

3.3. Wyjaśnij, odwołując się do faktografii, dlaczego przedstawiciele ostatniej generacji Karolingów uwzględnionej na tablicy noszą równocześnie ten sam tytuł królewski.

.....

.....

.....

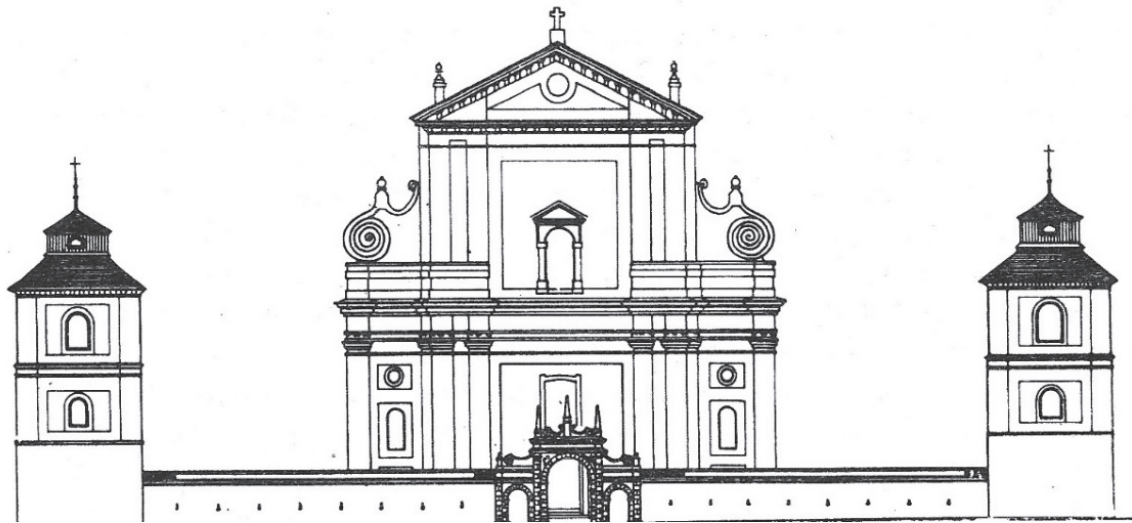
.....

.....

Zadanie 4. (1 pkt)

Na podstawie źródła wykonaj polecenie.

Rysunek. Zespół kościoła parafialnego w Koniecpolu

A. Miłobędzki, *Zarys dziejów architektury w Polsce*, Warszawa 1988, s. 177.

Uzasadnij dwoma argumentami, że budowla przedstawiona na rysunku została zaprojektowana w stylu barokowym.

- .....
- .....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	3.	4.
	Maks. liczba pkt	3	1
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 5. (1 pkt)

Na podstawie źródeł oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego

Spółceństwo francuskie było podzielone na stany. Dwa pierwsze (duchowieństwo i szlachta) były uprzywilejowane; tylko bowiem szlachcic mógł być oficerem albo wyższym duchownym, obciążenia podatkowe były tu niewielkie, a prerogatyw bardzo dużo. Przeciwnie stan trzeci (czyli ogół Francuzów, zarówno chłopię, jak i burżuazja): obciążenia podatkowe były tu ogromne i stale rosnące, praw publicznych nie miano żadnych, drogi karier były zamknięte, a upośledzenie prawne widoczne na każdym kroku.

W. Łazuga, *Historia powszechna. Wiek XIX*, Poznań 2008, s. 15.

Źródło 2. Francuski rysunek satyryczny z XVIII w.

Encyklopedia szkolna. Historia, Warszawa 1993, s. 496.

Rozstrzygnij, czy źródło 2. odnosi się do wydarzenia, które było w związku przyczynowo-skutkowym z sytuacją opisaną w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij, interpretując elementy graficzne rysunku.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....
.....
.....
.....

Zadanie 6. (1 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Fotografia budowli wzniesionej w Paryżu przez Napoleona I

G. Magi, *Paryż*, Florencja 1997, s. 94.

Podaj nazwę tradycji, do której nawiązał cesarz Napoleon I, gdy nakazał budowę przedstawionego na fotografii obiektu, i wyjaśnij ideowy cel wzniesienia tej budowli.

Nazwa tradycji: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (1 pkt)

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z historii Polski XIX wieku, od najwcześniejszego do najpóźniejszego – wpisz obok nich numery od 1 do 5, przy czym 1 – oznacza wydarzenie najwcześniejsze, a 5 – najpóźniejsze.

Detronizacja cara Mikołaja I.	
Utworzenie Księstwa Warszawskiego.	
Powstanie Komisji Kolonizacyjnej.	
Utworzenie Wielkiego Księstwa Poznańskiego.	
Wybuch tzw. rabacji galicyjskiej.	

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	5.	6.	7.
	Maks. liczba pkt	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 8. (2 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Fragmenc poematu satyrycznego, XIX w.

Król Wilhelm cały roześmiany
siedział w Ems, kurorcie znanym,
nie kłopotząc głowy światem.

[...]

Lecz pewnego ranka przecie
stanął w jego gabinecie
napoleoński poseł nagle.

I jął ciężkie rzucać słowa,
że Hohenzollernów głowa
hiszpańskiego tronu pragnie.

[...]

Króla te żalosne jęki
nie wprawiły w żadne męki,
królewskimi więc oczami
spojrzał tylko w posła stronę
i, nie bawiąc się w obronę,
odwrócił się doń plecami.

Napoleon na wieść o tym
włożył buty, wdział galoty,
które i stryj jego nosił.

[...]

Uskrzydleni wojny losem
zawołali jednym głosem:

„Hej Francuzi, przez Ren droga!”

[...]

Niemcy słyszą w całym kraju,
jak francuskie trąby grają,
aż się w kułak pięść zaciska.

A tych pięści już miliony,

Uderzają z każdej strony
w wielkie tchórzów zbiegowiska.

[...]

[Wilhelm]

Bije, że aż trzeszczą kości,

goni wroga bez litości,

co w popłochu, niepokoju

wciąż ucieka jak wód fale –

do Paryża i gdzieś dalej,

a my za nim w pełnym stroju.

Ch. Graf von Krockow, *Bismarck. Biografia*, Warszawa 1998, s. 288–289.

8.1. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Wojna, której dotyczy tekst, przyczyniła się do

- A. proklamacji II Republiki Francuskiej.
- B. utworzenia I Rzeszy Niemieckiej.
- C. utraty przez Francję Alzacji i Lotaryngii.
- D. powstania pierwszej Międzynarodówki.

8.2. Rozstrzygnij, czy wiersz przedstawia konflikt z perspektywy Francji, czy – z perspektywy Prus. Odpowiedź uzasadnij, podając dwa argumenty.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (1 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Karykatura z XIX w.

Na podstawie: www.juramusees.fr

Zaznacz poprawne dokończenie zdania i uzasadnij swój wybór.

Karykatura przedstawia wynalazcę, którym był

- A. Louis Pasteur.
- B. Thomas Edison.
- C. Wilhelm Roentgen.
- D. Charles Darwin.

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	8.	9.
	Maks. liczba pkt	2	1
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 10. (1 pkt)

Na podstawie źródeł oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Źródło 1. Zejście pilota – rysunek satyryczny z marca 1890 r.

P. Szlanta, *Wilhelm II. Ostatni z Hohenzollernów*, Warszawa 2015, s. nlb. (wkładka).

Objaśnienie: Postać w koronie – cesarz Wilhelm II, postać schodząca z okrętu – Otto von Bismarck.

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego

W 1891 r. władze pruskie wyraziły zgodę na prywatną naukę języka polskiego w znacznej części szkół ludowych. [W tym samym roku] wakujące stanowisko arcybiskupa gnieźnieńsko-poznańskiego objął Polak Florian Stablewski. [W czerwcu 1893 r.] odbyły się kolejne wybory. W Poznańskim wygrali zwolennicy ugody [...]. 4 lipca większością 198 do 187 głosów parlament poparł podniesienie etatu armii. Osiemnastu posłów z Koła Polskiego, którzy głosowali za projektem, odegrało rolę przysłowiowego jęczyczka u wagi. W podziękowaniu za poparcie cesarz w telegramie do Kościelskiego¹ pisał: „Dziękuję Panu i pańskim ziomkom za okazaną mnie i domowi memu wierność. Jest ona wzorem dla wszystkich”.

P. Szlanta, *Wilhelm II. Ostatni z Hohenzollernów*, Warszawa 2015, s. 302–303.

¹ Józef Kościelski – ziemianin, literat, przywódca grupy ugodowców.

Wyjaśnij wpływ wydarzenia zobrazowanego na rysunku satyrycznym na decyzje Polaków z Koła Polskiego w Reichstagu opisane w źródle 2.

Zadanie 11. (1 pkt)

Na podstawie treści mapy zaproponuj dla niej tytuł.

Uwaga: tytuł powinien zawierać określenie tematu, czasu i przestrzeni, np. *Rozwój terytorialny Szwecji w XVII w.*

H. Samsonowicz, J. Tazbir, T. Lępkowski, T. Nałęcz, *Polska. Losy państwa* [...], Warszawa 2003, s. 450.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	10.	11.
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 12. (1 pkt)

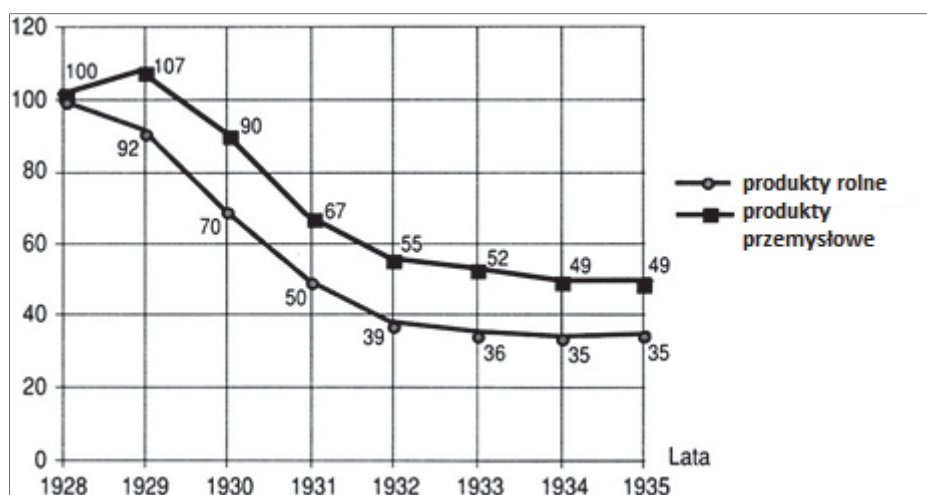
Na podstawie źródeł oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Źródło 1. Tabela. Wskaźniki cen produktów rolnych i przemysłowych w Polsce w latach 1928–1935 (wskaźnik cen w 1928 r. = 100)

Rodzaje produktów	Wskaźniki cen w latach						
	1928	1930	1931	1932	1933	1934	1935
produkty rolne	100	67,6	59,5	48,8	42,6	37,0	35,8
produkty przemysłowe	100	98,5	90,4	81,0	72,6	70,3	66,3

J. Skodlarski, *Zarys historii gospodarczej Polski*, Warszawa 2005, s. 270.

Źródło 2. Wykres. Wskaźniki cen hurtowych na rynkach światowych w latach 1928–1935 (wskaźnik cen w 1928 r. = 100)

Na podstawie: J. Szpak, *Historia powszechna gospodarcza*, Warszawa 2003, s. 238.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Zarówno dane ze źródła 1., jak i dane ze źródła 2. świadczą o występowaniu w handlu zjawiska nożyc cen.	P	F
2.	Na wyjście z kryzysu gospodarczego, którego dotyczy źródło 1., wpłynęło przeprowadzenie reformy walutowej.	P	F
3.	Dane ze źródeł 1. i 2. świadczą, że ceny produktów przestały spadać w Polsce i na świecie w tym samym roku.	P	F

Zadanie 13. (1 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Fragmety polskich pieśni z wieków XIX i XX

Fragment 1.

Legiony to żołnierska nuta,
Legiony to straceńców los,
Legiony to żołnierska buta,
Legiony to ofiarny stos.

Fragment 2.

Oto dziś dzień krwi i chwały,
Oby dniem wskrzeszenia był!
W gwiazdę Francji Orzeł Biały
Patrząc, lot swój w niebo wzbił.

Fragment 3.

Czerwone maki na Monte Cassino
Zamiast rosy piły polską krew.
Po tych makach szedł żołnierz i ginął,
Lecz od śmierci silniejszy był gniew.

Fragment 4.

Pałacyk Michła, Żytnia, Wola,
Bronią się chłopcy od „Parasola”.
Choć na „tygrysy” mają visy,
To warszawiaki fajne chłopaki są.

Śpiewnik na całe życie. 606 piosenek na różne okazje, Warszawa 1997, s. 146, 177, 180, 220.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Z działaniami wojennymi z okresu II wojny światowej związane są fragmenty 1. i 3.	P	F
2.	Ze zrywami powstańczymi związane są fragmenty tekstów oznaczone numerami 2. i 4.	P	F
3.	Fragment 3. poświęcono bitwie, która zakończyła się zwycięstwem żołnierzy polskich.	P	F

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	12.	13.
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 14. (1 pkt)

Na podstawie źródła oraz własnej wiedzy wykonaj polecenie.

Fragmety wypowiedzi Józefa Światły, wicedyrektora X Departamentu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, po jego ucieczce na Zachód

Jak wszystkie decyzje w sprawie polityki kościelnej w Polsce, tak i decyzja aresztowania Prymasa Polski zapadła w Moskwie. Bierut [...] pojechał za życia Stalina jeszcze do Moskwy po instrukcje, w rozmowie ze Stalinem Bierut nalegał na natychmiastowe aresztowanie kardynała. I tutaj – nie kto inny, a Stalin powstrzymał te służalcze zapędy, pohamował tow. Bieruta i powiedział, że czas jeszcze na to nie nadszedł. Ale przy tym dodał: *Cóż, byłoby dobrze mieć w Polsce swojego Prymasa*. Ta uwaga na marginesie była dla Bieruta instrukcją obowiązującą [...]. Dlatego też zapewne Prymas Polski aresztowany został dopiero [...] 26.09.1953 r.

W. Pronobis, *Polska i świat w XX wieku*, Warszawa 2006, s. 400.

Podaj imię i nazwisko wymienionego w tekście Prymasa Polski oraz nazwę wydarzenia, które – według relacji Józefa Światły – spowodowało jego aresztowanie dopiero w 1953 r.

Imię i nazwisko: .....

Wydarzenie: .....

Zadanie 15. (2 pkt)

Na podstawie źródeł oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Źródło 1. Wiersz Jana Michała Zazuli [fragment]

Wyjeżdżajcie, już szychta skończona
Pielęgniarki i lekarz jest w szatni
Porozwożą was suki do domów
Mają wszystkich, wasz szyb jest ostatni.

Pan pułkownik wyciągnie sam rękę,
Gdzieś w kantorku bulgocze już czajnik.
Żona z „Wujka” ma czarną sukienkę,
A poza tym jest wreszcie normalnie. [...]

Ze dwunastu nie wróci górników,
Czterech zniknie, z trzech stanie przed sądem,
Trzech oplują wieczorem w dzienniku,
Dwaj są nie stąd, a reszta jest z rządem.

Tylko honor jest wasz, solidarni,
Bryła węgla za polskie sumienie.
Wam już czas. Wyjeżdżajcie z kopalni
Wolna Polska zepchnięta pod ziemię.

A. Dziurok, M. Gałęzowski, Ł. Kamiński, F. Musiał, *Od niepodległości [...]*, Warszawa 2010, s. 433.

Źródło 2. Rysunek satyryczny zamieszczony na ulotce

Historia PRL, red. J. Cieślarski, t. 20, Warszawa 2009, s. 49.

15.1. Zaznacz poprawne dokończenie zdania. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści obu źródeł.

Oba źródła odnoszą się do wydarzeń, do których doszło

- A. w grudniu 1970 r.
- B. w czerwcu 1976 r.
- C. w sierpniu 1980 r.
- D. w grudniu 1981 r.

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

15.2. Wyjaśnij, jaki stosunek do informacji przekazywanych w telewizji prezentują oba źródła. W odpowiedzi odwołaj się do treści wiersza i symboliki rysunku.

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	14.	15.
	Maks. liczba pkt	1	2
	Uzyskana liczba pkt		

TEMAT: IDEA WSPÓLNEJ EUROPY OD STAROŻYTNOŚCI DO XX w.

CZEŚĆ II – Analiza źródeł wiedzy historycznej (10 punktów)

Źródło A

Fotografie budowli rzymskich

1. Budowla w Bath (Wielka Brytania)

2. Budowla w Cezarei (Izrael)

Na podstawie: <http://swiatbiblii.ovh.org>; <http://mm.pwn.pl>

Na podstawie źródła A oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Zadanie 16. (1 pkt)

Podaj nazwy typów starożytnych budowli przedstawionych w źródle A.

Budowla nr 1: .....

Budowla nr 2: .....

Zadanie 17. (1 pkt)

Uzasadnij, że budowle zaprezentowane w źródle A są dowodem na występujące w starożytności zjawisko kulturowe zwane romanizacją.

.....
.....
.....
.....

Źródło B

Medal – awers i rewers

Na podstawie: <http://www.the-saleroom.com>

Napisy na awersie: nad postaciami od lewej – Jan III król Polski, Leopold I cesarz rzymski, Marco Antonio Giustiani doża wenecki; na dole – sojusz i zgoda.

Napis na rewersie: sojusz ten pogrzebie [przeciwnika].

Źródło C

Fragment traktatu

1. Przymierze zaczepne między cesarzem, Polską i Rzplitą Wenecką trwać będzie aż do ukończenia wojny, odporne zawsze. [...]

13. Zaproszeni będą do tego przymierza inni panowie chrześcijańscy [...].

M. Ferenc, *Epoka nowożytna. Teksty źródłowe*, Kraków 2001, s. 170–171.

Na podstawie źródeł B i C oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Zadanie 18. (2 pkt)

Podaj stosowaną w historiografii nazwę i wiek zawiązania koalicji, której dotyczą źródła B i C. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści obu źródeł.

Nazwa: ..... Wiek: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	16.	17.	18.
	Maks. liczba pkt	1	1	2
Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 19. (1 pkt)

Podaj nazwę państwa, przeciwko któremu został zawiązany opisany w źródłach sojusz, i wyjaśnij, w jaki sposób wypełniono 13. punkt traktatu cytowanego w źródle C.

Nazwa państwa: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

Źródło D

Przemówienie sekretarza stanu USA George’a Marshalla z 5 czerwca 1947 r. [fragment]

Nasza polityka jest wymierzona nie przeciwko jakiemukolwiek krajowi czy doktrynie, ale przeciwko głodowi, ubóstwu, rozpacz i chaosowi. Celem jej powinno być odrodzenie aktywnej gospodarki świata, żeby umożliwić wytworzenie się takich warunków politycznych i społecznych, w których mogłyby istnieć wolne instytucje. [...] Jest już oczywiste, że zanim rząd Stanów Zjednoczonych pójdzie dalej w swych usiłowaniach ulżenia sytuacji i dopomożenia Europie [...], musi nastąpić jakieś porozumienie pomiędzy krajami europejskimi [...] co do tego, jak te kraje europejskie pragną przyczynić się do ułatwienia akcji przedsięwziętej przez nasz rząd.

Nie byłoby rzeczą właściwą ani celową, gdyby nasz rząd jednostronnie nakreślił program mający na celu postawienie Europy na nogi pod względem gospodarczym. To jest sprawa Europejczyków.

M. Nouschi, *Mały atlas XX wieku. Historia*, Warszawa 2006, s. 108.

Na podstawie źródła D wykonaj polecenie.

Zadanie 20. (1 pkt)

Wyjaśnij, jaki warunek – według George’a Marshalla – musiał być spełniony, żeby Stany Zjednoczone mocniej zaangażowały się w pomoc dla Europy.

.....

.....

.....

.....

.....

Źródło E

Fragment opracowania historycznego

Fundusze kontraktowe pochodziły z przeliczenia na waluty europejskie dochodów uzyskanych ze sprzedaży wyrobów amerykańskich. Sumy te mogły być wówczas przekazane rządowi beneficjentom na inwestycje wewnętrzne, pokrycie zadłużeń lub inne potrzeby. System był wyjątkowo przemyślany [...]. Rozwiązywał on problem braku zielonych banknotów, stymulując jednocześnie inwestycje wewnętrzne i rozwój gospodarczy i służąc ograniczeniu inflacji.

M. Nouschi, *Mały atlas XX wieku. Historia*, Warszawa 2006, s. 108.

Na podstawie źródeł D i E wykonaj polecenie.

Zadanie 21. (2 pkt)

Wyjaśnij, jaką korzyść z wdrożenia planu Marshalla miały mieć kraje europejskie, a jaką – Stany Zjednoczone.

Korzyść dla państw europejskich:

.....

.....

.....

.....

.....

Korzyść dla Stanów Zjednoczonych:

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	19.	20.	21.
	Maks. liczba pkt	1	1	2
	Uzyskana liczba pkt			

Źródło F

Niemiecki rysunek satyryczny z 1950 r.

Bevin: Najpierw zobaczę, co dla mnie przygotowaliście.

Na podstawie: <http://www.cvce.eu>

Postaci od lewej: Ernest Bevin – minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, Konrad Adenauer, Robert Schuman.

Napis na garnku: Potrawa (w jednym garnku) z węgla i stali.

Źródło G

Wypowiedź Konrada Adenauera z 1950 r.

[P]lan francuskiego rządu nadał stosunkom pomiędzy naszymi dwoma państwami, którym w wyniku nieufności i rezerwy groził paraliż, nowy impet kierujący je ku konstruktywnej współpracy.

T. Judt, *Powojnie. Historia Europy od roku 1945*, Poznań 2008, s. 193.

Na podstawie źródła F i G wykonaj polecenia.

Zadanie 22. (1 pkt)

Podaj pełną polską nazwę organizacji, której powstania dotyczą źródła F i G.

Zadanie 23. (1 pkt)

Podaj stosowaną w historiografii nazwę *planu* wspomnianego w źródle G i wyjaśnij jego założenia.

Nazwa: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

CZĘŚĆ III – Wypracowanie (20 punktów)

Zadanie 24. (20 pkt)

Zadanie zawiera dwa tematy. Wybierz jeden z nich do opracowania.

Temat I

Scharakteryzuj politykę Bolesława Chrobrego wobec ottońskiej idei wskrzeszenia Cesarstwa Rzymskiego, odnosząc się do wypowiedzi Jana Pawła II: *Bolesław Chrobry, przez przymierze z Ottonem III, wprowadził Polskę, jako równoprawnego członka, do łacińskiej społeczności chrześcijańskiej Europy*¹.

Temat II

*[N]iepodobieństwem jest na przyszłość, by jakiś naród mógł w odosobnieniu kroczyć po drodze postępu jeśli nie chce sam siebie narazić na zgubę i przez to zaszkodzić sprawie ogólnej*². Przedstaw przykłady jednoczenia się narodów europejskich w walce z porządkiem pokongresowym w latach 1815–1849 i ustosunkuj się do zacytowanej wypowiedzi Adama Mickiewicza.

¹ Jan Paweł II w RFN, „Tygodnik Powszechny”, nr 47, 23 XI 1980.

² Polska myśl demokratyczna w ciągu wieków. Antologia, Warszawa 1987, s. 123.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	22.	23.	24.
	Maks. liczba pkt	1	1	20
	Uzyskana liczba pkt			

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 28 lines.

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 28 lines.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)